

Nr 183.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd, m. m.; given Stockholms slott den 13 mars 1942.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed, jämlikt § 87 regeringsformen, föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag dels till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd, dels ock till lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres sjukdom:

GUSTAF ADOLF.

Axel Gjöres.

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd.

Häri genom förordnas, att lagen den 21 juni 1940 om skyldighet att bortföra varuförråd, vilken jämlikt lag den 30 maj 1941 (nr 313) gäller till och med den 30 juni 1942, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943.

F ö r s l a g

till

L a g

om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål.

Häri genom förordnas, att lagen den 21 juni 1940 med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål, vilken jämlikt lag den 30 maj 1941 (nr 314) gäller till och med den 30 juni 1942, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1943.

---

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, hållet inför
Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott
den 6 mars 1942.*

N ä r v a r a n d e:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anför t. f. chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Bergquist:

Den 21 juni 1940 utfärdades *dels* lag (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd, *dels ock* lag (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål. Båda lagarna gälla — enligt lagar den 30 maj 1941, nr 313 och nr 314 — till och med den 30 juni 1942.

Lagen om skyldighet att bortföra varuförråd har tillkommit för att möjliggöra bortförande tvångsvis av varuförråd i enskild ägo i sådant fall, där bortförandet finnes erforderligt till förhindrande av att förrådet i händelse av krig genom fiendens åtgöranden förstöres eller eljest går förlorat samt bortförandet icke kan förväntas komma till stånd på frivillighetens väg. Föreskrift om bortförande meddelas av Kungl. Maj:t eller den Kungl. Maj:t därtill bemyndigat. I enahanda ordning må föreskrift meddelas, att viss vara eller särskilt parti av sådan vara ej må föras till visst område av riket eller ock må föras till visst område av riket allenast efter tillstånd. För att lagens materiella bestämmelser skola träda i tillämpning erfordras, enligt 1 §, särskilt förordnande därom. Sådant förordnande må meddelas vid krig eller krigsfara, vari riket befinner sig, eller eljest under utomordentliga, av krig föranledda förhållanden. Förordnande meddelas av Kungl. Maj:t med riksdagens samtycke, dock att, när riksdagen ej är samlad, provisoriskt förordnande må meddelas av Kungl. Maj:t ensam. Sedan 1940 års lagtima riksdag enligt skrivelse nr 382 lämnat samtycke i förenämnda hänseende, har Kungl. Maj:t genom kungörelse den 21 juni 1940, nr 646, förordnat, att lagens bestämmelser tills vidare skola äga tillämpning, varjämte Kungl. Maj:t samma dag, med stöd av i lagen lämnat bemyndigande, utfärdat förordning (nr 648) med närmare bestämmelser angående tillämpning av lagen.

Lagen med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen

om viss panträtt i spannmål har till syfte att möjliggöra att förråd av spannmål, som är pantförskrivet enligt lagen om viss panträtt i spannmål, må kunna bortföras utan att därigenom panthavarens rätt äventyras.

Departements-
chefen.

Föreskrift om bortförande av varuförråd i den av lagen anvisade ordningen har hittills icke meddelats. Under rådande förhållanden föreligger emellertid alltjämt behov av en lagstiftning, enligt vilken varuförråd, då så med hänsyn till läget finnes påkallat, kunna tvångsvis bortföras. Giltighetstiden för lagen om skyldighet att bortföra varuförråd torde därför böra förlängas, förslagsvis till och med den 30 juni 1943. I samband härmed torde även lagen med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen om viss panträtt i spannmål böra förlängas, likaledes till och med den 30 juni 1943.

På grund härav har inom folkhushållningsdepartementet upprättats förslag dels till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd*, dels ock till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål*.

Föredraganden hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågasvarande lagförslag, av den lydelse bilagor vid detta protokoll utvisa¹, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Maj:t Konungen.

Ur protokollet:

Curt Nordwall.

¹ Dessa bilagor, vilka äro likalydande med de vid propositionen fogade lagförslagen, hava här uteslutits.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 10 mars 1942.

Närvarande:

justitieråden FORSSMAN,
BELLINDER,
regeringsrådet LUNDEVALL,
justitierådet STERZEL.

Enligt lagrådet den 9 mars 1942 tillhandakommet utdrag av protokoll över folkhushållningsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet den 6 mars 1942, hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag dels till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd*, dels ock till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål*.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, föredrogos inför lagrådet av byråchefen för lagärenden i folkhushållningsdepartementet hovrättsrådet Rolf Dahlgren.

Lagrådet lämnade förslagen utan erinran.

Ur protokollet:

G. Lindencrona.

---

*Utdrag av protokollet över folkhushållningsärenden, håilet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet
å Stockholms slott den 13 mars 1942.*

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, SKÖLD, ERIKSSON, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF.

Efter gemensam beredning med statsrådets övriga ledamöter anmäler chefen för folkhushållningsdepartementet, statsrådet Gjöres, lagrådets den 10 mars 1942 avgivna utlåtande över de den 6 mars 1942 till lagrådet remitterade förslagen till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 645) om skyldighet att bortföra varuförråd* samt till *lag om fortsatt giltighet av lagen den 21 juni 1940 (nr 647) med vissa tillfälliga bestämmelser angående panträtt enligt lagen den 20 juni 1924 (nr 298) om viss panträtt i spannmål*.

Föredraganden anför:

I särskilda skrivelser den 24 januari 1942 hava cheferna för statens industrikommission och statens livsmedelskommission uttalat, bland annat, att det icke syntes påkallat att vidtaga ändringar i nu ifrågavarande lagar. I en den 9 mars 1942 till chefen för folkhushållningsdepartementet inkommen skrivelse har industrikommissionen därefter anmält, att industrikommissionen och livsmedelskommissionen beslutat att i samarbete med representant för försvarsstaben verkställa en överarbetning av gällande bestämmelser rörande undanförsel samt att sedermera underställa Kungl. Maj:t de förslag, som därav kunde föranledas. Oavsett vad sålunda blivit anmält torde emellertid — med hänsyn till ovissheten dels om de blivande förslagens innebörd, dels ock om den tidpunkt då desamma kunna bliva framlagda — lagarnas giltighetstid nu böra förlängas i enlighet med de till lagrådet remitterade förslagen.

Föredraganden hemställer härefter, att lagförslagen, som av lagrådet lämnats utan erinran, måtte jämlikt § 87 regeringsformen genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Erik Blomqvist.